

Sygn. akt I CSK 29/07

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z wniosku W. W.

przy uczestnictwie M. W. i K. K.

o stwierdzenie nabycia spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 27 kwietnia 2007 r.,

skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania M. W.

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 20 czerwca 2006 r.,

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2006 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację uczestniczki postępowania M. W. od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 grudnia 2005 r., którym stwierdzono nabycie spadku po W. J. M. przez W. W. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 7 kwietnia 1998 r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że W. J. M. zmarła w dniu 24 czerwca 1998 r. pozostawiając testament notarialny sporządzony w dniu 7 kwietnia 1998 r. W testamencie tym spadkodawczyni powołała do dziedziczenia całego swojego majątku W. W. (wnioskodawcę), który był mężem jej siostrzenicy M.W. (uczestniczki postępowania), a ponadto odwołała testament sporządzony w dniu 20 lipca 1995 r. (do dziedziczenia powołała w nim M. W. i W. W.). Sporządzając testament testatorka nie pozostawała w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, co zostało stwierdzone przede wszystkim na podstawie opinii sporządzonych przez specjalistów w zakresie psychiatrii, psychologii oraz diabetologii (spadkodawczyni cierpiała na cukrzycę 2 stopnia).

Apelacja wniesiona przez uczestniczkę postępowania M. W. została oddalona, gdyż Sąd drugiej instancji w pełni podzielił ustalenia i wnioski Sądu Rejonowego. Zdaniem Sądu Okręgowego brak było podstaw do uwzględnienia zawartego w apelacji wniosku o powołanie biegłego grafologa - kryminalistyka dla ustalenia, czy w podpisie złożonym przez spadkodawczynię pod testamentem z dnia 7 kwietnia 1998 r. występują zaburzenia grafizmu będące symptomem zaburzeń psychofizjologicznych prowadzących do wystąpienia wady oświadczenia woli z art. 945 § 1 k.c. Dowód ten został bowiem zgłoszony w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji w piśmie z dnia 8 czerwca 2004 r., jednak na rozprawie w dniu poprzedzającej wydanie wyroku wnioski nie zostały podtrzymane. Sąd wskazał także, że uczestniczka postępowania kwestionuje testament z dnia 7 kwietnia 1998 r. z powodu braku swobody testowania, a nie z powodu nieprawidłowości podpisu pod tym testamentem.

Skarga kasacyjna uczestniczki M. W. oparta została na podstawie naruszenia przepisów postępowania. Skarżąca wskazuje naruszenie art. 217 § 2 i art. 316 § 1 w

związku z art. 391 § 1 k.p.c., w wyniku czego Sąd drugiej instancji zamknął rozprawę nie przeprowadzając dowodu zgłoszonego w apelacji i pozbawił uczestniczkę możliwości wykazania, że sporządzenie w dniu 7 kwietnia 1998 r. testamentu notarialnego nastąpiło przy braku świadomości i swobody w podjęciu decyzji i wyrażeniu woli przez spadkodawczynię.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zawiera uzasadnionych podstaw. Skarżąca upatruje naruszenia przepisów postępowania przez Sąd drugiej instancji w tym, że nie został przeprowadzony dowód z opinii biegłego grafologa - kryminalistyka dla wykazania, że w chwili sporządzania testamentu w dniu 7 kwietnia 1998 r. spadkodawczyni pozostawała w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli i tym samym uniemożliwił wykazanie przez uczestniczkę okoliczności pociągającej za sobą nieważność dokonanych rozrządzeń. Odnosząc się do tak przedstawionego zarzutu Sąd Najwyższy zauważa, że, zgodnie z art. 381 k.p.c., sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie wystąpiła sytuacja wyjątkowa, o której mowa w końcowej części powołanego przepisu, gdyż powołanie dowodu z opinii biegłego było możliwe w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji. Uczestniczka złożyła zresztą wniosek stosownej treści, ale, jak wskazał w uzasadnieniu Sąd Okręgowy, wniosku tego nie podtrzymała na rozprawie przed wydaniem orzeczenia. Jeżeli zatem nie podtrzymała wniosku w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, Sąd drugiej instancji był uprawniony wniosku zgłoszonego w apelacji nie uwzględnić, a zamknięcie rozprawy bez przeprowadzenia wnioskowanego dowodu nie narusza art. 316 § 1 k.p.c. ani art. 217 § 1 k.p.c. Przywiązywanie tak dużej wagi do dowodu z opinii biegłego grafologa -kryminalistyka jest przy tym, w okolicznościach sprawy, niezasadne. Nie kwestionując wagi dowodu z analizy pisma spadkodawczyni pod kątem występowania zaburzeń świadomości należy zauważyć, że dowód ten byłby jednym z wielu przeprowadzonych dla ustalenia stanu świadomości spadkodawczyni w chwili sporządzania testamentu. Nie mógłby zatem stanowić dowodu przesądzającego

o braku świadomości i swobody w podjęciu decyzji i wyrażeniu woli spadkodawczyni w chwili sporządzania testamentu z dnia 7 kwietnia 1998 r.

Z tych względów Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną jako pozbawioną uzasadnionych podstaw (art. 398¹⁴ k.p.c.).